

**Kováts Adél és Sztarenki Pál
a Hajnali párbeszédben
KISS JÚLIA FELVÉTELE**

Kosztolányi-vízió

Kosztolányival nem úgy van, mint Krúdyval, hogy bárhol bele lehet kezdeni, egy hangon zeng. Nehéz megmagyarázni, hogy miért nem, de nem. Mert Kosztolányi mindent a szavakra bízott? Mert nála a látvány is szó? S a szó önmagában a mágia? Vannak dolgok a művészetben, amikre csak a teoretikusok tudnak magabiztos választ adni; aki ért hozzá, az nem. Ne is próbáljuk meg. Inkább csak annyit: Kosztolányinak azokból az írásaiból lehet filmet csinálni, amelyeket ő maga is filmre írt volna, de ezt nem tette. (Az se véletlen, hogy nem színdarabokat írt.) Ha akarta volna, nyilván megteszi. Talán jobban bízott az olvasott szavakban?

A *Hajnali párbeszéd*, amely Kosz-

tolányi Dezső írásaiból készült televíziós film volt, ezt a közegellenállást nem bírta legyőzni. Esztergályos Károly munkája ettől eltekintve telített és költői. Telített megértéssel és lírával, lemondással és szomorúsággal, keserőséggel és humorral. Gálffi László — Esti Kornél megismerősítője — finoman és éretten játszott.

De nem nagyon volt mit eljátszani Gálffinak és a többi szereplőnek.

Esztergályos tagadhatatlanul szép Kosztolányi-víziót csinált. Azonnal — mint fentebb említettem — Krúdy jut az ember eszébe, de lehet, hogy csak az utóbbi évek sok Krúdy-filmje miatt. Ahhoz valóságos filmes eszköztár alakult ki. Amikor a tárgyak is beszélnek. Egy lebbenő függöny, egy hajfűrt, egy tükör egész novellafüzért képes filmnyelven elmondani. Kosztolányihoz nincs ilyen kódrendszer. A film valahogy elválk ezekről az írásokról. (Ez is milyen ellentmondás: a *Pacsirta* átengedi magát a másik műformának, az *Esti Kornél* vonakodik.)

Volt benne sok szép, sőt elragadó kép, jelenet, megoldás. (Iglódi István epizódalakját tartom a *Hajnali párbeszéd* kiemelkedő színpadi pillanatának.) Venczel Vera, Nagy Anna, Garas Dezső, Kováts Adél Szakács Eszter és a többi közreműködő egyenletesen magas színvonalú színészi teljesítményében lehetett gyönyörködni, nemkülönben a díszletekben és a jelmezekben (Mátay Livia, Juhász Katalin) és Bíró Miklós hozzáértően megkomponált felvételeiben.

TAMÁS ISTVÁN